

HANDIL OG PRÍSIR

Blaðið »14. september« hefur grein við, handil og prísir. Her viðgongur blaðið, ætíð tjóðveldismenn gjördu eina skaðgerð móti Føroya fólki, tá ið teir hjálpu fólkalokskapitalistum at beina fyrri landshandlinum. Blaðið sigur m.a. hesi orð: »Verður roknað eftir, so sæst tað skjótt, at tað, sum ger okkara brúksvörur ovurhonds dýr, tað er tann stór vinningurin hjá hinum mongu millum-handlarum. Hetta er ólukkulagið í føroyskum handils-lagi. Nøvær av teimum vörum, ið føroyski brúkarin keypir í handlinum, eru javnan dýrkaðar við át fára gjøgnum fleiri lög av millummonnum. Heilsulurnar rokna sær 10% í vinningi og smáslan eini 30 %, so her kann hvør og ein rokna út, hvussu nógv ein vora dýrkar, ið fer ígjøgnum fleiri heilsulur og millummenn og eina smáslu, áðren hon er komin til brúkarans.

At hugsa sær til, at eitt politískt blað gevur sínum egna parlamentum slíka skortfongu sum henda, ið »14. september« gevur tjóðveldistingsmonnum fyrri tað, at teir beindu fyrri landshandlinum — tað gevur mongum manni orsök at spyrja, um vát er komið í reiðr ið, og um tjóðveldisflokkurin er í ferð við at kløvna, tí longi verður tað ikki at bera til at hálda saman í tilvikum flokki, har flokksins blað og flokksins tingmenn standa so langt frá hvørjum øðrum í hugsmáttarhátt og enná í talu og skrift byta hvønn annan soleiðis í baklið, sum her frammanfyrri er lýst og sum sæst av greinini í »14. september«, tí henda her umtalaða grein er ikki hin fyrsta av hesum slag og verður neyvan hin seinasta, uttan blaðstjórin verður avsettur ella fær besked um at stóða við slíkum áløpum á afturhaldsmennin í tjóðveldisflokkinum. Tað er als ikki nakað nýtt fyrri mæ og øðrum, at tvískinningur er í tjóðveldisflokkinum. Eg kenni marxistisk hugandi tjóðveldisfólk í tjóðveldisflokkinum. Men tað hefur tíverri ofta víst seg, at har eisini finnast slíkir afturhaldskroppar og stórmannaverjarar, at fólkalokkurin av sonnum eigir teir við húð og hári.

Erlendur Patursson er maðurin, sum heldur flokkinum saman og royndir at ganga millumvegin, sum tað t.d. framgongur av orðum um

at stovna ein landshandil, men við onum einkarætti.

At ein slíkur landshandil onki gagn fer at gera, víta øll hugandi fólk, og Erlendur er eisini greiður yvir tað; men okkurt má hann siga fyrri at ugga tey marxistisk hugandi tjóðveldisfólkini. Men tað harnær meg, at Erl. P onki betri vörn eigir enn eina slíka nárrisutt, sum brítt smakkar beisk hjá øllum hugandi fólki. Tí tað skilja øll, at skulu brúksvörur verða bileggar í einum handli, so mega luxusvörur eisini verða seldar fyrri at yvirkotid av luxusvörum skal nýtast til at lona handilsins stjóra og handils-sveinum — og kvinnum. Annars verða neyðsynnarvörurnar ovdryr. Ein landshandil keypir í stórum og beinleiðis úr framleiðslulandinum og ikki sum nú gjøgnum millummenn í Keypmannahavn

ella aðrastaðni. Tað gleðir meg, at »14. september« nú viðgongur at okkara politiska samband við Danmark púra onki hefur við handlin at gera. Men okkara føroysku heil sølumen keypa í smáum, og tí kunna teir ikki keypa beinleiðis úr USA ella øðrum fjarløgum londum. Hetta sama er at eiga um sølu av fiskaflokkum og tilvikum.

Vit selja í smáum gjøgnum danskar og norskar millummenn, sum hava stóran vinning, men hetta viðfórir eisini umlossing og annað í Danmark ella Noregi og dýrkar farmagjaldd heldur enn at selja beinleiðis t. d. til USA.

Hin privatkapitalistisk makka-pirru politikkur og pinkulunga keyp og sola eru drepanið kreftsvullir, sum javnaðarpolitikkurin berst imóti, men tjóðveldisflokkurin hjálpar stórum og smáum G-monnum at livga krabbameinið — tíverri — hetta er veruleikin.

J. H. Danbjørg

Úrslitini av kappróðrinum á skálafjarðarstevnunni

4 mannafor við gentum

1. Skurin, Gøtu 6 mín. 28,8 sek.
2. Fipan Fagra, Klakksvík 6 mín. 34,2 sek.
3. Erla Kongsdóttir, Fuglafirði
4. Ternan, Toftir
5. Tjaldur, NSÍ (Leirvíksgentur)

6 mannafor

1. Falkur, Hósvík
2. Lundin, Klakksvík

4 mannafor (gomul) við dreingjum

1. Grani, Skála
2. Svarti, Saltangará

8 mannafor

1. Sólmundur, NSÍ (Skálamenn) 7 mín. 21 sek.
2. Toftabáturin, Toftir
3. Orvur, Havn
4. Nevið Reyða, Klakksvík

4 mannafor við dreingjum

1. Tjaldur, NSÍ 5 mín. 46,3 sek.
2. Fipan Fagra, Klakksvík 5 mín. 50,8 sek.
3. Ternan, Toftir
4. Havfrúgvín, Vestmanna
5. Fívaldur, Tvøroyri
6. Silid, Tóshavn
7. Beinta, Miðvágur
8. Skurin, Gøtu (Leirvíksgreingir)

Prestur í 25 ár

16. juni vóru 25 ár lóin síðan Jacob Joensen varð settur sum prestur í Suðurstreyim.

Gjøgnum hesi ár hefur sör byrjað verið lögð á henda mann, ikki minst í siðisárunum, tá J. Joensen kom at verða maðurin, ið fyrri stóran partin skuldi rokka starvið hjá fæverandi prosti Jakupi Dahl, tá hesin var sjúkur.

Tað var tí al annað enn óvæn-
að, at tað bleiv J. Joensen, ið fekk
prostaembætið eftir Dahl, sála og
síðani fyrri einum ári kom at verða
fyrsti bispur Føroya, áðaná at

varabíspambætið varð sett á
stovn.

I sín fjórðungsaldr longu preita
tænastu hefur Jakup Joensen vunn-
ið sær vinn, ið bera honum tókk
fyrri goti arbeiði sum kirkjunnar
fremisimaður í Føroyum og sum
soknarprestur í Suðurstreyim.

Vit hava øll árið ikki verið
løg, og ikki hefur altíð verið við-
ráð — men á 25 ára degnum er
vert at stóða lótu á og lita aftur-
um. Bert tað, sum lagt er úr hand-
um av skrýðligum arbeiði frá hans-
ara síðu ber prógv um væðarbeiði.

I.

Erlendur staðin upp aftur, men við læntum fjaðrum

Sum kunnugt vóru Erlendur og hansara menn hornvnr undir seinasta orðadrátti á tingi.

Tað kvatt ikki úr teimum. Jú, eitt hoyrdist, Hanus við Høgadalsáar deyðahelsán til flokk-
in, sum var lisað upp av tingfor-
manninum.

Men nú er Erlendur Paturssonur farin at kvaklast við áftur.

Hann skrivur greinarróð í »14. sept.«, har hann rósar sær og flokki sínum, so tað stendur eftir við risabókstavum og stórum, grov um yvinskiftum.

Men tað, ið hann finnur at taka til orða um, eru bara lænar fjarðir, hvort einasta eitt av málum.

Bæði láttligt og grátligt. Hann reypar sær av roknskapar-
umskipan og figgiarskil.

Men hann hefur einki gjørt sjálvur hesum viðvíkjandi.

Sum monnum kunnugt, var seinasta landsstýri farið undir at fyrir-
reika eina rationaliseran av rokns-
kaparlagnum hjá tí almenna.

Rationaliseringarleiðspærar høvdu
soleiðis verið og kannað roknskap-
arlagið á gjaldstovuni og landsstý-
risskrivstovuni og skuldu fara undir

kanning av roknskaparlagnum á
landsverkfóðringsskrivstovuni og á
telefonverkinum.

Og so víta allir, at seinasta
landsstýrið fekk lænt serfóðringin
Kallsberg frá ministerinum til
skilabóta- og umsetingarkanningar.

Tað er einki annað enn brot úr
uppskotum frá hesum monnum,
sum núverandi landsstýrið hefur
sett fram, men bara í ófullgjörðum
líki, tí teir vóru sum kunnugt ikki
lídnir við kanningararbeiðið sitt.

Og so torir harra Erlendur Pa-
turssonur at þaka grannskoðingina
uppá tunguna.

Seinasta landsstýri hevði lýst
eftir einum serkonum statsautorit-
seraðum roknskapargrannskoðara,
og tað vóru komnar umsóknir frá
ymsum, t.d. einum nors-kum, ið
kundi verið leiðari av lótingsins
grannskoðaradeild.

Men hvat ger sitandi landsstýrið?

Istaðin fyrri at útbyggja og full-
fíggið landsins grannskoðaradeild,
taka teir hana av, og fyrri dýran
pening — meiri enn grannskoðar-
deildin hevði kosta avreiða allá
grannskoðan hjá tí almenna til ein
privatan mann, sum hefur rokns-
kapin hjá einum hvørjum privat-
um felag og stórmanni og stórfyrir-
tøku, haðani tann stóri skatturin
skal koma frá.

Um hesin maðurin var ein gud-
ur, so vil hann ikki kunna tæna
teimum privat og tí almenna til
fullna.

Um hann er ein gudur, so kann
hann ikki vírka »óhildaðure«.

Hansara stóða ger honum tað

ómuligt.
Tað var funnist so neðligt at,
at onkur á einhøvri landsstýris-
skrivstovu deild hevði áttikið sær at
vera roknskapargrannskoðari hjá
privatum fyrirkønum.

Men henda skýpan, ið sitandi
landsstýri hefur framt, at leggja
allan hin almenna roknskapin til
granskningar og varðveitslu hjá ein-
um privatum firma, privatum
manni, ið eisini er tannari teirra
stóru virkjanna og skattaborganna,
hon er einastandandi og uttanfyrri
alt skil.

Og so rósar harra Erlendur Pa-
turssonur sær av tilvikum.

Er tað lögð, at formaður tjóð-
veldisflokkssins rýmur sum roftan
av skipinum?

Ikki meira hesa ferð.

Latum hetta sodnast.

Vit taka seinni hinar av teimum
læntu fjaðrum Erlendur Paturssonar
eina og eina so við og við — eiga
vit stórrí teiti?

KONSERT

I hesum døgum vitjar Karl-Lu-
dolf Weischoff í Føroyum. Hann
hefur havt 2 konsertir seinasta
leygarkvöld og í gjárkvöldið í Au-
luni í Havn. Hóast tann tónlist,
ið hesin maður førir fram ikki er
av tí slagnum ið dregur fólk til sín
— vóru vit fleiri ið vóru meira
enn tegin at liða á meistaraferkin
hjá Beethoven.

q.

STUDENTASKÚLIN

Innmeldingar til fyrsta studentaflokkugu mugu vera skúla-
m i hendi í seinasta lagi 29. juni.

Umsokjarar skulu tilskila, hvørja deild teir ætla sær
at koma inn á (matematiska ella málsliga). Prógv um
preliminer-, real- ella millumskúlapróvtøku verður hjálgað,
ella sent skúlanum so skjótt, sum prógvini eru fignin.
Næmingar úr 2. real viðleggja ársroyndarumdømið og dops-
ella navnaseðil. — Allir umsokjarar verða bidnir
um at viðleggja ummæli frá skúlanum, teir hava gingið í.
Boð verða síðani send um upptøku ella ikki. Umsoknar-
bloð verða ikki send.

ARNBJØRN MORTENSEN, rektor.

SJÓNLEIKARHÚSIÐ

TEL. 1131

LEIKFELAG REYKJAVÍKUR
forir fram íslenska sjónleikin

HART Í BAK

eftir Jökull Jakobsson, musikkur eftir Jón Þórarinsson.

Mikudagin 17. (isl. tjóðard.) kl. 18
Hósdagin 18. kl. 20
Fríggjadagin 19. kl. 20

Atgongumerki kunnu bileggjast í Sjónleikarhúsinum (telefon
1131) hvønn av døgnum kl. 12-13 og annars við innngongd-
ina frá kl. 19.